

MINUTE SHEET

COMPLETED

MINUTE SHEET

Department:

Section:

Subject:

Missing Pages + Recheck with Page Nos

File No.

Date:

93952F-26_400pads/3/89MK

- 1 To - 12 - 13
- 2 Need up pages 47 48 49 50 51 52
check these over carefully in notation. Also
- 3 Page 87 jumps to page 89 (to 93) but
the sentences are in order
- 4 page 93 jumps to page 95 but the sentence is
in order and the book pages were in good order
there were no signs a pages torn out.
- 5 Reprint page 187 - 188
- 6 1944 Aulanga A mshaki

te iwi na ki Pāroanui
 ko te (Mauri) te Tangata mui
 i mate notu Takirua kia
 Kugati Kahungunu tana. Tangata
 La te Atāwhangi ko Rongomai
 umao i noho tonu i te Poraka
 nei tae noa ki te waia Fakakura
 i noho ano i te Poraka nei i pera
 ano ate Rangī Kapakapa
 i pera ano a Kahopu i tonara
 ka kite a te whakatane ki te
 Ahi Kereru e noho ana te Keinga
 o Kahopu i i tana wa kei te
 Wharekiri i tana wa, ka wha
 katauki a Kahopu i te whaka
 tauki ate Atāwhangi kua
 Korotia ake nei, a meatia
 ana ki apatua o iwi nei.
 Ko te rangatira o te whakatane
 i tana wa ko Jamahoukena
 ka tu a Kahopu ka mea, ka
 Jamahoukena ano tō rākau
 tuatahi karohia atu e au
 ka taha, "no mua tenei
 korero i te riri, I-muni iho
 ka karu ki te whawhai
 i te timatanga o tenei riri.
 Ka tutaki a Kahopu rana
 ko Jamahoukena, ka riri
 rana kapa te taiaha a ka
 kopu, whakatauki atu hoki
 "Taku taiaha ki te tutua"
 ka hinga a Jamahoukena
 ka karanga ake ko au ano na
 tenei, he marahea hoki a hau.

Teputanga o tana kupu katahi
 ko tino patua, whakatauki
 atu hoki: "kua korero i whaka
 heia ki ringa o te Wharekiri
 te take inoho tonu hoki a
 te Atāwhangi i te poraka nei
 i tana wa ko ngaitu te ingoa
 o tenei hapu - I noho ano a
 te Atāwhangi i te Wharekiri
 I-muni iho ka whakatauki
 atu a te Whakatane ki te
 Puaratikohe, kei te matawai
 o Inanokoro he awa, katikina
 atu ka rangatira ka mate
 ko Pāwhero te rangatira, ka
 riri nga morehu ka tae ano
 ki o te Whakatane i Koru
 -tahi - I tana wa ka poui
 a te Whakatane, ka patua
 ko te iramutu o te Atāwha
 rangi, ka koru inohia ake
 ko te wahi i patua ai, ko
Sohituroa te ingoa o tana
 tamaiti i patua nei. Ie
 rongorongo o te Atāwhangi
 kua mate katahi ka ki
 ai me tino riri rana ko te
 Whakatane no te mea he
 Kohuru tenei. Katahi ka
 hura eia nga hapu o te
 Whakatohea. Ko I-muni
 te take o te Whakatohea.
 I tino noho a ngaitu ki te
 poraka nei me Tamaru
 ko te Whakatohea i te takawa
 o Whakatohea nei.

Kua takoto i mua o te taha
 ake nei te Rohe ake whatupe
 rana ki te Hau o te Rangai
 He rohe Raukapa ano tera ki
 tahi taha o te whatupe me
 me ngaitu i Timata mai tana
 rohe i te Maruhere ka tae
 ki Ohuarua - Makiriwahine
 tae atu ki Mautohora nei
 Oamaru enei wahi ko te taha
 Rawhiti o tenei rohe ia te
 whatupe note whakatohea
 tenei taha Tangata - ki te
 i muri nei ka riri a ngaitu
 me te whatupe ki Kouratahi
 ka hinga ake whatupe
 i tana riri me Tomanukiri
 me te Uruariki me te
 Hau oterangi ka mate
 ano i reira no ngaitu
 tenei Rangitira Muri
 i ho ka riro na Ruamoko
 rana ko Taahu i hapai
 te Patu i tana riri ano a rana
 i mate nei a te Hau oterangi
 ko nga morehu o te whakatohea
 i tana riri hoko whitu i te
 riri i Kouratahi ka tahi ka
 whaka tanganyia e te
 whakatohea nga iwi o te
 tahi Rawhiti ake whanauapani
 ka haere mai hui ngaki
 mate ka Riri ano ki
 Kouratahi

Ka hinga ake whatua tohea me
 tona tana ko Kainga reka to te
 whanauapani i mate
 i muri tata iho ka uia te
 Putake i toa ai tana iwi
 ake whakatohea ka kia he
 Atua ko (Papa) ka tahi
 ka mohio a Ruamoko ka
 tika he mana mona i
 tona utua ia Ruamoko rana
 i tana wa kake ake whanauapani
 ka Patu a Ruamoko rana
 ko Taahu hui hui mo te
 ratou Rangitira mo Kainga
 reka Korotia ana e tahi
 Tangata ka Ruamoko ka tahi
 kake a Ruamoko rana ko
 Taahu Taioha mana e patu
 ka ake tera ka tahi kake
 a Ruamoko me tuku tangi
 mate whakatohea e Patu
 me te iwi hoki kaore e
 pai me ake whanauapani
 Ora ana i te ro noho
 rawa atu i Kouratahi
 i te taha o te wai Kairua
 i noho ki roto i te wai ki te
 nga Pokoke Korero wai
 i mea ki te taha o te wai
 Taahi hui ai Ratou

1 " 3 0 pm 205

Tauha Kai Korero

I te ata ka huakina te Paa o te
 Whakatanane ko tana pa he
 maha nga Parepare ka tae kite
 tahi ka Pititua e Ruamoko
 a Raunatia auu nga taha
 ko Ruamoko tonu rana ko Iumako
 nga Tangata tuu tahi kua
 e ke wawe kite tahi katahi ka
 kiato a Ruamoko me Patu e tana
 Kote tohunga i te tuatahi me
 te Iaha i roto hoki te Atua mo
 muri ka Patu i te Katoa ka
 mate te tahi ka tahi ka Patua
 Katoa tia nga Parepare mate Katoa
 nga Tangata mo te taenga kite
 tahi Mutunga Karere nga
 morehu ki uta o Waioeka me Waioata
 hoki to Ratoa taenga mai ki
 Waioeka ka whai tonu tana more
 tonu iho i reira oma tonu atu
 ki Waioata kaore i noho tonu
 i reira o rangi i haere rana atu
 ano ki Tauranga toratou hoki
 nga Iwai kanohi ki te kaha ka
 kitea te ahi e whakakatohea ka
 tahi Patu e tana he tika me
 whakapougo rana te whaka
 taane katatahi ka Patu te
 rana orua umoko ko Iumoko
 ki tana te whakatanane ho
 -uhia ana e ia te rongi ki

206

Rangitahi

Ratou katatahi Anuamoko ki
 ahoko ma haere tana kite kite
 Iuga morehu o te whakatanane
 Katoa tahi rana katatahi inga
 morehu ko I-erangi i wata te
 rangitahi katatahi kua kite i te
 At-erangi i wata ki Ruamoko
 morehu rana i wata te rangi o
 Anuamoko katatahi Anuamoko
 kua kite i te te rangi ana ko
 Anuamoko tahi me kua kite i
 reira e tahi ana Anuamoko
 rangi tapere haere kua kite
 he Peke o te rangi he Peke
 hoki ko Anuamoko tahi te haere
 ru o te rangi hui kua kite
 morehu katatahi te rangi
 ahi o te whakatanane ka Ru
 amoko Rana mo tahi ka
 Poua e rana he rahi e
 Rana nga kohati
 kei roto o te awa kua
 ko hui ko Rana tonu rana
 wa i taha hui rahi o tahi
 ana kei kua kite ko tahi rana
 wa ko Ruamoko hui rahi
 te tonu o Anuamoko he rangi
 ko tahi kua kite ko tahi rana
 ana ko tahi Rana kei i te
 mata At-erangi i wata
 te rohe At-erangi Pe Anu
 amoko tahi awa kua kite rahi
 mata kite hui

Tae atu kite Ahi Kumara Kiri
 te hiwi ka huri kite tonga
 Pukemui orako Haere i te Hiwi
 o te Kairakau te Kaharoa
 whiti tonu i te Matawai o te
 Waimana te Ahi Hereru he hiwi
 whaka whiti tonu i nga matawai
 o te Rauo te huiori ka eke kite
 Hiwi ka Heke kite awa o
 Datawaka ka whiti ka haere
 i te Doha Rawhiti o nga Pukeriki
 Kiri waho nga Pukeriki o te
 Poraka nei Rawhiti i te awa
 o Karamui ka tuku kite te
 Wana, mau atu ki Oharakia
 he marama e ngari he ngahere
 whakawhiti i te matawai o Kania
 ka whakawhiti i Ruakitirua
 awa Tutuki atu ki Puketaro
 ka makere kite Matawai o
 Waipawa ka whaka marama
 au i taku tonu ko nga i ngoa
 muni i roto i taku tonu
 Haere i roto o Waipawa puta
 atu ki Ruakitirua kaaku
 whaka te tonga i roto o tana
 Awa tae atu ki te Puaha
 o Makokomuka haere i
 tana ara tonu Matawai
 ka eke kite hiwi Katala
 ki Maungapikopiko ka
 makere kite awa o
 Tauwhare toroa

Ka haere i te awa o Puumi
 Kaputa ki Itangaroa whiti
 tonu mau atu ki Kai Kaimaono
 mau atu ki Pukeopu te Ahitike
 Kahuri Rawhiti mau atu ki
 Puke tarata mau atu ki
 Maungatapere Kote Rohe teni
 a nga Dipuna mau mai kite
 Matawai o Maunoro to mua
 rohe i nere mai

~~Kosi mau mai
 kite awa onotu tae mai ki
 nga marama kai taua ko o
 motu mau tika tonu auai
 ki mau totora i runga o te
 hiwi mau atu waihi ki tana
 Puketara mau atu ki huiori
 tahi Porakini wahine ohuara
 he hiwi whiti atu ote awa o
 ③ kaitae toto tutu ote Maunoro
 ④ ote tae toto teni rohe Katoa
 g. hana i de mui haere e iu
 kite whaka toto haere to
 au i tahi ki te marama taha
 hui ko ona tana e te toto tonu
 ko nga i ngoa i hui wa ko
 nga toto tonu auau moko
 maore ratou i waho huiori e
 rangi o haere ratou i whaka
 kaitae awa ote whaka tone
 ki mau taha hui o rangi
 haere ratou i tutuwa ki
 reira wa mau moko ko hui
 Naku rangi~~

I konui mau mai ki te awa o
 Motu tae mai ki nga marino
 Kei te awa o (Motu) mau tika
 tonu mai ki Maunohora, i Runga
 i te Hiwi mau atu i reira ki
 Dupoki tātā, mau atu ki Hae
 reeretahi, Motu i wahine Ohuaroa
 hiwi whiti atu i te awa o
 Tutakotoko tutuki atu ki
 Maruhore ko tenei Kotenei Roke
 teatoa e takoto nei e hara i te
 mea haere eia ki te whaka
 -takoto haere tonu Raimui
 Kei Marae tahamui ko ona
 Damariki. toku tonu i ko te Ingoa
 i Huaraina ko nga tokotomu
 a Ruamoko kaore ratou
 i noho ki reira e ngari i
 haere ratou i whaka nohia
 ano a te whakarātane ki
 Maraetahanui e ngari kaore
 ratou i tūturu ki reira na
 Ruamoko ko Hikapaturanga
 noho tonu i te whenua nei
 Kōngā rakui tokotomu kōia
 nei tetahi, ko Paatu tetahi
 tenei ake ano tetahi. I noho
 a Hikapaturanga ki nga
 Kaiya i roto o te poraka nei
 nana a Hesteranga. I muri
 iho i te materanga o Hesteranga
 rangi ka whakarāiwa tonu
 mahunga ki runga i te rākau
 Ka mutu i konui te Karanga
 -tanga ko Gyntu tenei tanga

(21)
 Waiwā
 Simeon
 Raimui

Ka Karangatia ko Gyntu
 -here I to ra o Hesteranga
 ka harrere to poraka nei
 mai i te motu tae atu ki te
 * Koupage ko Paroanui
 tera ki au. Ie tanga
 atu ka kitea e ratou to
 Whananakai e noho ana
 i reira ka tu te riri kamā
 a Zuterangiwhaitiri o te
 Whananakai imate ka ma
 hehere mai ko Sonjawahe
 ko Ramwharangi me etahi
 atu - ka maua mai ki
 Ruangarehu, ka moa e tetahi
 o te Whakarātane e kaata
 -man no Gyntu - e hara
 i Gyntu here. Iona uri
 Korahia kei te Kaiya o Wi
 -peru kei Duranga - I paau
 a Sonjawahe imuri iho ki
 te Ruangarehu - I muri
 mai ka haere ano a Gyntu
 ngahere ki te Papuni, kaore
 au i roto i haere ano a
 Matahau i roto i ena ha
 -re - ko tonu Koluman au
 -ke i tomahia taku i roto
 ai - I ko te Hui te wahine
 tū ai to ope a Gyntu here
 Iae atu ki te poraka o Gyntu
 tahue ka kite ratou i a
 Gyntu ahunguru e noho
 ana i tana wahi, I ko te
 tana i tahi taha o te awa
 I ko ratou i tetahi taha

120410

Ka whakawhiria mai e Nyati
 Kabungumu ko Inahia tonu i
 mua, ka riri ka mae a
 Inahia i riria, ka oia a
 Nyati Kabungumu - ka mate
 tote Whakatohea i riria ko
 Kamanu. ka hoki mai a
 Nyati ngahere ki Opoitihi
 + nei - i te hokinga mai ka
 korrotia kua mate a
 Kamanu - katahi ka
 harr ano he ope o te
 Whakatohea ka tau ano
 ki te Ihia, ka umu a
 Inakawa i tenei haerenga
 ko toku tipuna tonu ake i
 tenei harr ko Petimana
 I mua tawari ake nei ka
 tau tonu ano au ki te
 Kawanatanga kiwihono
 to whakaae mai i te kooi
 moto whenna nei, i mohio
 ka taua hoki a Petimana
 ki nga korero o te whenna
 nei, unni iho nei hoki
 ka mate ari -
 Nana etahi o ake korero
 na etahi ano hoki o Nyati
 patu - i te taenga o te ope
 a te Whakatohea ka roko
 hangua atu ano a Nyati
 Kabungumu e noho haere
 oia i te porakani, Kape na
 ano ratou i mua ka riri na

toe kwhingia a Inahia ki
 taua wa koroma i ngahere
 i ngahere ka mate ano a ka
 mau tole Whakatohea ka hoki
 mai i ngahere i te ope
 ki riri i te hokinga mai ka ko
 rero tau ka mate a kamanu
 ka tahi ka haere ano he ope
 ko te Whakatohea ka tau ano
 ki te Ihia ka umu a
 Inakawa i tenei haerenga ko
 toku tipuna tonu i haere
 ko Petimana te i ngahere ano
 ake nei ka tuku a ake
 tonu ki te kawana tangata
 kia hohoro te whakaae mai
 i te kooi moto whenna nei
 i Inakawa ka taua ki nga ko
 rero moto whenna nei i muri
 iho nei hoki ka mate aia
 ka ana i tahi o ake korero
 i te tahi o nga rau papati te
 taenga o te ope a te Whaka
 tohea ka roko hangua atu ano
 i ngahere ka hama ngahere
 i te haae ana i riria ka pa
 na ano tauatara i te kawatara
 i te haae haaere ana i haere
 i te roko hangua tamariki
 i te roko ratou ki te tauatara
 hui ka whaka Ihia ki runga
 raka a i te Whakatohea koroma
 kawa i Inakawa ka whiri ka
 riri ratou ka taua ano ka

Mote riri i Kia e au no ta
hopen. Koto tirlanya e hara
ia i te Tiamana, engari
ko te Itanoterangi to tiamana
engari he Kaiw haka huan
nou a Kahopen ko tana
riri i te Ahikereru.

Ko te rohe e takoto nei na
Ruamoko, e hara i te mea
whakakakoto eia, he mea
panui noa iho ki tona
iwi i muri i te pakeka
ki te Ahikereru, I mutu
mai i te Wana tonu rohe
te take i peratua ai e
Ruamoko kua oti noa
aia hoki ana wahi te
haruru. Ze tirlanya i wha
katakotora ai eia tana
rohe na te whai o te wha
katane kua riri ia ia te
mana o tana rohe i mua
atu i te riri i Kororatahi
ko Ruamoko i mea mana
tonu te noho tuturu i runga
i tonu take mai ia Jarawa
I runga i te mea kua ara te
pukanga, katahi ka whaka
takoto ano te rohe e hara
ka ki atu a Ruamoko kia ana
hau me mutu ta tana rohe
i te Kaiwakan, kis waika
atu te take haruru mote
Whakatane. E pa ana
ano au ki tenei iwi me te
Whakalohe ana

Ko Hilda Hurstoa to Kuni o
Ruamoko, ko Mambore to
Jaahu. I mutu mai i te
Wana ta rana rohe
ko muri nei ko te rohe o
te pito tunga o te poraka
nei, i takoto i runga i te
men e mahia tanga ana
e ratou ki te Kai. I man
tonu to mana kia Ruamoko
mote taku i tuku nei
kia te Whakatane noteneia
he uri ano aia no tera
take. I man tonu te tunga
o te poraka nei kia Ruamoko
He ahititi kei Nyamawahia
kei te wehenga o Kaakumu
me te Koronga, ko te ingoa o
tana ahi ko te Parititi
engari iwi te poraka o a
muru. E wha tiri pea te
pamamao mai o tana ahi
i te Kaiya, no tera Kaiya
ano tera ahititi, he ahititi
to tonu iho - Kote ahi
hou kei te (Wig A) kei te
take noa ma weeta o
tana teihana, no te pa
tonu ia Ruamoko tana
ahi. ⁽⁸⁰⁾ I tahi oia ahititi
ko Itawea e tata ana ki
Nyamawahia nana tonu i
tanga. I te wahi Iaukora
Koronga he whata manu
I hanga ki waho nei

Hua ina ana te Ingon motu
 -tahi o nga pou tō Hawea
 Kai te wareware au ki tetahi
 o nga Pou o tana whata
 a Zapa ana kitetahi o ana
 ahi titi kei te (81) tana
 ahi titi i korero ai au mo
 Petimana i korero tē nei i tainok
 kite Kooti i tona hokei au ki
 te Kawamatanga motu Kooti
 o te taha Rauhitē o te Rohe
 ate whatupe mā= motu wai
 whānau nei te Kotiro kite
 Papiuni ka whakatakoriatē
 toenga o te Rohe nei o te Mapi
 nei i timataria atu e Raukoma
 rana ko whakaka i te Wana
 i muri i te Raupatu ka huere
 nei a tae noa ki te Hōi~~pa~~
 Maungatāpere ka mutū,
 he penei ano me tā Ruamoko
 rohe nei te ra rohe he whaka tū
 ano i nga take Raupatu te Rohe
 i Maungatāpere Motu ko
 nga marino Maoutohora he
 rohe tāhito ano kōte toenga
 atu o te rohe nei na te
 whatupe tae atu ki Maruhore
 memea kaore i homai enei
 korero e nga pakihē kia au
 e korero au e tautohe mo enei
 Poraka i runga i te tautohe
 a nga iwi nei e hara i te
 hiakia noku ki te whakakaho
 re ia ripera i tenei wahi

E ngari he Kore tonu - E ngari
 hga riri e Korero nei a Heteraka
 i rongu au - Kaati kaore aku
 Iwi i tupono ki ana riri ko nga
 Korero i rongu au ki oku Djuuna
 ko ngati Kotore te iwi i Patua
 e te Urewera kite Papiuni -
 Ka korero au mo te Rangiwawata
 i tona nohanga i Maractahamui
 Pera ano me tona noho ki te U
^{i raro i te mana o Ruamoko}
 tetahi i hohoa roatia e ratou ko
 ana Tangata. Lana uri ake ta
 te Rangiwawata ko Tamako
 nana ko whakata, no Tamako
 a Moanui - i te Kooti o Oamaru
 i whakata tika ngia e au, te Kerem
 a Tamaitoha i runga ia te
 whakiatane mo te U
 Taku Kupu mo Pimia kaore
 aia i Pāa ki tenei wahi Pera
 ano me Paora te Pakihi Kai
 runga ia Taunaha ora te take
 o Ngatira i noho ai ki Waioteka
 i moe ia te Raho ara ngawah
 e nohia maimē e ratou na
 Kotikoti ate Raho na Ruamoko
 a Taunahaora Imuri noama
 o te Rohe a Ruamoko rana ko
 Zaahu ka wehe wehea a waho
 nei mo te whakatohea me mutu i
 kole Porakanei kia Rana mo nga
 take Raupatu me nga take
 ano o Inua iho ki te taha ki
 te Moana nei, i tukua kia te
 whakakatohea

ki
 Maungatāpere

Ko Ngatingahere i noho ano ia
 ki te taha o te Rohe nei Ko
 Ngatira i noho ki te taha Rauhi
 o Wairoka a tae noa mai ki te
 Hauhau nei Ekore au e ki ko
 Tamahaora tonu te take o
 Ngatira Engari Kaore ratou
 e Araia ana ki te noho i tenei
 wahi Kaore ratou e pa ki te
 Poraka nei e ngari ki te taha
 hōlā o te Rohe Enu Katōa ana
 atē Whakatōhea ki tenei Dūma
 kia Jamatea i Kereme tiamē
 e Paora - He tika tonu te Karoro
 Ngataierua, me te Heru a
 Jamatea i rongō ano au
 Engari Kaore a Jamatea i
 noho i te Porakaneī mehemea
 hoki i noho aia i te Poraka nei
 kua Kereme ano kua Kereme
 ano au ia ia Tomua ake ia
 Rangitūrukū ko Repanga
 na Jamatea kati na Repanga
 au ko tenei Tangata ko
 Jamatea te unga mai haere
 tonu atu i te whenua nei puta
 tonu atu ki te Wairoa Kei
 Heretanga e tahi o ana he
 Patiki taku i rongō ai kia
 Paora he mea ui ano māku
 kia ia ia nana i ki mai na
 Jamatea mui whenua, kua
 Kereme ano a Paora te Paki
 i Oamaru i e tahi Dūma ke
 Engari ko Jamatea kaore

Kote Uruariki ke tana i Kereme
 Epuni ana tona Kupu Kote
 Tangata tuatahi tona ki te
 Porakaneī i patai ano au i te
 Kote Oamaru motu Uruariki
 ki ana aia i Apotiki nei tona
 haerenga atu ki te tona whenua
 ko Kahuki taku take ki te
 taha Weta o te rohe o Kairakau
 ko tenei Tangata ko Paroro
 tona Whaea - ko Rongō Popoia
 tona Paapa, he maha noa atu
 nga hapu i rolo ia te whakatane
 He tika te kī a ripere kote
 whakatane te iwi mui e noho
 ana ki tenei wahi o te Poraka
 nei Na etahi o te whakatane
 i patai a Rongō Popoia me
 e tahi atu o Ratou ara tona
 Hapu ake he me tinihanga
 Pōkia ana ki te Kūpunga
 Ehapu ana a Kahuki i tana
 wa ka whanau aia i tana wa
 ka ara te tūre a Tuamutu
 te Rangatira o te whakatane
 me Patipatu nga Damariki-
 tane Haunga ia tona Hapu
 tra mahia tinihanga tē te
 whakaaturanga, ki te Kai
 tūtiro a kaora tana Jamate
 matakū ana te kī ki te noho
 roa ana ana rana tae atu
 ki te Kaharoa i reira ano
 te tahi o te whakatane ko
 Haora moe tonu atu a Paroro
 ia Haora.

Ka Tamaiti mana a Kahuki
 Whaku lipuria ia ana e i. o. a.
 Pakete noa I muri iho ka
 whaka toia ia e ona hoa
 Damariki he Pani ka wha
 ka aro aia e hara aia i te
 pani, ko Ibacora ano toa
 matua. Koroero tia ana e toa
 kua nga Patupatunga a
 Quamutu I enei korero
 ka ki atu kia Ibacora kia
 tararaia he taraha mana te
 atinga ki ki atu. E haere ana
 au kia kite i te wahi i mate
 ai taku koro - a haere ana
 ia ki reira katae mai kei
 Ohiwa he Paa maoro nei kei
 reira noho ana ia i reira
 toa hahia nui kia whawhaitia
 Ka waha e i nga Atapuote
 whakatane noho ana ia i te
 Atapu o Panekaha toa unu
 ki te tahi pa ka patia eia
 e rua nga Damariki mate
 rawa ka mana e ia nga
 matua kia Panekaha ka
 mahia maoritua nga makau
 i maoria ka eia muri mai
 ka hokia ano e ia ka tahi
 ka riri kite taha ote awa
 ka hinga nga Atapu i raro
 nei ia Quamutu ka tahuri
 te pa a Onekawa ka mate
 ano hoki a Quamutu ki reira
 Kei Ohiwa a Onekawa

Hetaraka Makauua

Kua kore e tae mai a Rawiri kite
 whakapapa he mea riri na toa Kapu
 ka Ngatua ara na te Mini te tahina
 te Kapu a Ihakara E kore aia e whak
 unua kite Karangia i ngoo o Ngati -
 - Kahungunu mo taua wahi e mea
 ana au me panui nga whakapapa
 kua oti e au te tahi, - Nipere -
 I kiti au ia Rawiri me Hetaraka ana
 i te haterei nei i Patai au kia Rawiri
 ki ana a Rawiri kai te tono ra a
 Hetaraka iau kati e pai ana

Hetaraka kite Kooti

E whakaae ana koe kia tukua he hamen
 mo Rawiri Z Ae Epai ana

Yahua

Ehara i te mea konga Damariki ano
 i patua i Onekawa e ngari konga
 pakete ano e tahi hinga ana kote
 imi o taua pa ara kote whakatane
 i te horonga ano i tanga ka oma au
 ki etahi pa a ko Kahuki te ingoa
 o te kai patu i ana iwi nei kei
 maotake tenei pa ma taku kai.
 Korero e whakihua te ingoa o ten
 Paa - I muri iho ka haere ano
 a Kahuki te pa i oma aiate
 whakatane ka Raupatu tia ano
 ka hinga ka oma ano ki Paera
 ka whaia mai ano a Quamutu
 e Kahuki ka Patua ano

P. C. C. C.

e ia ka horo ano tera pa ka nere
 ano nga morehu me tuamutu
 noho rawa atu kite Karaka Kaore
 e mohio ki te Ingoa o te pa mate
 Kai Kovero e Kovero ka whaia ano
 e Kahuki ka nere morehu ano
 a Tuamutu me tahi atu noho
 rawa atu i mataau he pa maioro
 ano ka haere ano a Kahuki ka
 horo ano tera pa noho rawa
 atu nga morehu me Tuamutu
 ki Tirohanga ka haere ano a
 Kahuki kite whai ka horo
 ano tera pa ka tahi ka oma
 ki te tuawhenua noho rawa
 atu kote Waiwhero he pa he
 ingoa ke to tenei pa i tana wa
 i Kahuki kei roto o Mataau
 Tino mui rawa atu te Tangata
 i roto o tauapa he maha o te
 whakatohea ireira e noho ana
 ka whawhai tia ano e Kahuki
 tino roa rawa e whawhaitaana
 Kahoro te pa na ka mate a
 Tuamutu i reira kei runga
 te para he awa ia nei Keiraro
 i Patua nga Tangata ki reira
 mui atu te Matenga ki katoa
 tau awa i te toto mo reira
 ka hua ina he ingoa kote
 Wai whero a taenoa mai ki
 tenei wa kote ingoa tera
 Hoki ana mai a Kahuki
 ki Wai otake nei noho ana
 o reira Hanga ana e ia he pa
 maioro Kei Runga ano ite Rohe

tona nohanga i reira ka
 whaka whaiti tia e ia nga morehu
 o te whakatane - noho ana kia ia
 a whai mana ana aia ki runga
 iana Itapu ate whakatane o
 Kahuki mai rano te nohanga i reira
 a tae noa ki te wa ia te Itautakuru
 ma nei mau tonu te noho i reira
 e Kereme ana au i tana pihi mo
 Ngatipatu ko tenei iwi kote
 whakatane kua marara noa
 iho kia te Urewera kei ete
 whakatohea me ngatipatu taku
 mahaka note wa o nga riri
 a Ruamotto ka mutu tenei
 ingo mui atu whakatane ka
 noho marara moatu mehemea
 i Kereme a Netane i runga
 ia Kahuki ka whaka ae au
 i Kovero hoki a Netane i runga
 ia Haeroa kati i riro mai
 tona mana Kahuki i runga
 ana kaupatu nei toku e Kovero nei
 te auunga iho oti mana o te
 whakatane e hawa i ta Netane
 e Kovero nei ia Haeroa mote
 Poraka katoa e mau i te Mapi
 nei no muri nei i Ruiri tia ai
 ko nga Kovero kua rongonoa
 atu au ki aku Dipuna naku
 tonu i arataki te Ruiri i runga
 i te Mapi nei i taku haerung
 a kate au i nga tohu
 Kovero tia kia au he tika rawa
 atu ana timata atu i wahonei

tāe noa kī te tua whenua hewhe-
-ma. noho a Orotiki me note
whakatohea katoa no utā akenei
no etahi Lipuna ara no toku
i te wa ia Ruamoko rana ko tāhū
kia niro rawa ma rana e whā^{ka}
ka kore he niri i ma haere he
Dangata ki roto o tarana Roke
manu tonu iho ana tikanga ke
o rana uri e tākoto nei nga
Raupatu i te Pāpuni i te
Hauapapa me te tahora kōte
Hautākuru tonu te tino Dangata
o ngati Patu ko Tiwai
ano tāhū Dangata Rangata
o tāua Hapu i ngara i ona
matua i māia nei kua kore
i runga i ona manu kī te
hēhe me ana māhi he ko
Takuru te tino Dangata
manu tonu kī aia te mana
o Ruamoko tino mui te
tāu toku o tenei Hapu o
ngatipatu ia tākuru me
whakarongo ano kī ona
kōrero no Tiwai i haere
kī te Pākeha kore tonu iho
e mohio kī nga kōrero o
rana matua

Wētane Patu tu Tauha

(1) E mohio ana ko kī o tāu

Al kua torutētāu kī taku mahara
(2) e mohio ana au—e—kua kōrero āu
tāna (3) i waho kī hoki nga tangata
e noho ana kaore i kōnei na heira ka
ara kī rima nga Raupatu ara kī me
kawa me waiotāhe kaore i te Poraka
nei (4) " " (5) e mohio ana au
ko Itaeora tonu te Dangata i Roko
hanga atū i tāua kaininga e hana ia
kōnei (6) kaore au e mohio e ngari a
Itaeora me Paroro kōte whakatāne te
Hapu (7) te take note matenga o tona
koro ia Ruamutu kati i whai ia kī
matu rawa a Ruamutu te matenga
hoki o te whakatāne ka hanga eia
he pa mona a i whakaae a Tamai kōhe
kī tāua pa i runga i nga Patu a
Takuru (8) kaore a Ruamutu
i mohio kī kōhūki na Paroro noa
tāna oma i te mea he whakatāne katoa
nei (9) He hīakia ano pea mona kī te
patu e ngari he hapu wēhewehe
ana hoki atē whakatāne kati
kaore au e mohio kī te take i Patua
ui a Rongo Popoia (10) Ae ko
Durga tona kaininga ko utupuke tāu
wahine he Tamaiti na rana a
Rongopopoia (11) kaore note moenga
o utupuke ia tāne moe ahi, kātahi
ano ka whanau a Rongopopoia (12)
kaore no te moenga o utupuke ia
Tamamocahi kātahi ano ka whanau
a Rongo Popoia note whakatāne a
Dane moe ahi (13)

Daku mohio note whakataane tenei
 Dipuna tera ano pea ona uri kei a te
 whakatohe me te whanauapanui (14)
 Kaore tahi tate mea i waho ke nga
 Dangata me nga Raupatu hoki kote
 pa o Kahuki Kai te Poraka me
 Kaore au e mohio kite ingoa (15)
 Ae-i wahi o te Porakane (16) heoi
 ano taku i mohio ai no nga uri o
 Kahuki (17) Enoho ana a Haeora
 he matua no Kahuki no nga
 Raupatu Katahi Katahi ka mana
 a Kahuki Kaore au i penei i ngaro
 te mana o Haeora i rite tonu a
 Kahuki Kia Haeora i te matenga
 o Haeora Kariro ia Kahuki tona
 mana (18) he mui mo atu nga Dangata
 whaimana i te mea hoki he hukua
 nga Hopu Kati ko Duamutu
 temea i neke ake te whaimana
 (19) Ia Kahuki ano i tona wa i
 runga i ona Raupatu no tona
 nohanga ki te pa (17-82)
 Ka noho kote Iri ki te taha ki
 waho nei ara nga Dangata e huaki
 ana Kaore i nohoia te taha ki
 waho nei e te Dangata i te wa
 ia Kahuki (20) I Ohuwa i nga
 pa Kaore Kaore nei au i mohio
 ki nga ingoa i muri nei ka noho
 tahi ano Kahuki (21) I te Poraka
 tonu nei (22) Kaore he tono a Daku
 e ngari nga uri o nga Dangata
 i noho i raro i te mana o Kahuki

(23) Kaore au e mohio ki te take Otira
 ki taku mohio no te wa mana tera
 piki Kaore he tikanga e mohio noa
 ai au ki tana wahi e kia nei e rima
 tekau Eka ia Koe (24) Kaore au
 e mohio hoki he Eka i hona mo Iteni
 Kaketu (25) Kote Upokorehe he
 Kaapu tenei no te whakataane (26)
 Kaore au e mohio mehemea he uri ka
 tahi au ka mohio mehemea he mea
 homai noa e te Kawana tanga te
 mana Eka mona mo Iteni e Kore
 e mana e uru ki tana wahi

~~Teaha Patai~~

1:30 pm

Netana Patai Teaha

(26)

I tipu mai i nga uri o Damatea rana
 ko Muriwai (27) Kai te Pukapuka
 a te Kooti e takoto ana to whakapa
 mai ia Damatea he uri a Haeora na
 Damatea - Ko aku whakapapa ano
 aku e mohio ana me nga Korero
 o te Porakane (28) I rongo au ia
 te whakataane tenei wahi muriho
 Ka riro te mana ia Kahuki

I whai Kupi te Kooti mote
 Koroanga o Kahuki e whaka
 arahia e Daku i te tuatahi

29 Daku mohio na rima mehemea na
 Rongo whakataa Kaore au e whakaha
 e ngari ko taku tenei i mohio ai

(30)

Ireira Katōa e noho ana a Ngatipatu
 ara i te taha ki waho tae noamāi
 Kei te wa i te Hauhan nei e ngari
 inānei Kaore he Ngatipatu i reira
 e noho ana me Nētane Kaore ano
 i reira. (31) Kaore tahi me Koe
 kaore ano Koe i reira e noho ana
 i nāianei. (32)

Kooti Patāi tu Lauha

32

I te wa o Kahuki Kaiwhā
 nga Kainga

Kai waho kai te taha
 o Waiotāhe ara

(33) Kote tino Kainga Kei waho
 Kōnga Kainga ititi Kei te Poraka
 nei Kei runga tonu o te rohe
 te pa nui nei e he ana tā Dama
 i Kōha Kei waho o te rohe raupapa
 nei. (34) Kaore au e mohio

(35) Kaore au e mohio (36)

Ko nga tangata o te Upokorehe

(37) Kaore he Tangata i utaki
 Kīau i taku haerenga (38)

I haere au i te po i te awatea Kaore
 he tīkanga e Karanga ai au i te
 Tangata tate mea naku ake ano taku
 Whenua (39) e tonu aku pa kai
 Waiotāhe he pa ititi nei ko taku
 i Korero ai te tino pāa Keite

[5] Keite [E] Keite [83]

(40) Kaore au e mohio nga ingoa matohi
 Kai Korero e whakatu me nga pa
 i ana haere au mai nei a

Quamutu

(41) Kaore au e mohio ki te wahi imate
 ai a Kahuki Kaore au e mohio ki te
 Urupa o Kahuki me tona iwi tonu
 ano nga mea e mohio ana (42)

I ohotiki me Waiotāhe e ngatipatu
 e noho ana i te tūnga mai o
 ngapuhi ki Kōnei Kaore i te Poraka
 nei (43) Kaore o Ngatipatu i

matu ki te Poraka nei Kōte Pōpa
 te Kainga i heretia ai a te whaka-
 -tohea e Ngapuhi i ma Waiotāhe
 mai ana tana - Kaore i penei aku
 (44) Korero mo O Amaru Kaore au

e e mohio ki te Awa o te Poraka
 a Tamai Kōha he mahinga ana
 aku Dipuna Kai te tōpa o te
 Ngahere i te rohe o te Waimana
 me te Porakani na nga uri o Kahuki

(45) Kote ra o Dakinui nga mahi-
 nga i te Poraka o te Waimana
 Kīau hoki Kei roto o te Porakani
 ana Mahinga Kaore au e mohio
 ki te Kooti tanga mo te Waimana
 me Motu mo Waikōhu (46)

{Kua whānau au} E hāra 10-B i te
 rohe Dipuna (47) Nga rohe Kahuki

Dimata mai i Paetāwa-Dauanui

[84] he hōu a Rangakapua
 māu atu ki te Wana Kai te

Kahuroa te wahi i whakatu
 rā ai a Kahuki Ka haere i te

rāina ruri te rohe te Kahuroa
 ara ko Pukukura Ka haere i te

Kai-rakau tae atu ki te rohe
 Raupatu Otira i mutu atu

Te rohe a Kahurangi i te Kaharoa
Kaore au e mohio ki te rohe
o tua mai i te Engari na
Ruamoko te rohe timata mai
i te Kaharoa Kairakau to ahi
Kumara Kaore a Kahurangi
whatakotu rohe te rohe
I timata i Ohepe e tata ana ki
Ohiwa mau atu ki te teko Kaore
i nere tika mai Paetaura Waimama
Zauanui Rangaakapua te Mana
te raina nuri Kaharoa ka mutu
te rohe i mohio mo te waia Kahurangi
Kaore he rohe o te rawhiti e ngari
i Mohia e nga nuri o Tarawa

Yahora No 2

Turei Machi 19 1889

Aetana Patai tu Yauha

aua te rohe

- (4) He aha te tikanga o tenei ingoa
o ^{5/17} Zauanui.
Kaore au e mohio (5) Kaore au i-
mohio He aha i mahue ai te rohe wahi
o te Poraka ki waho o te nuri i
te mapu nei (6) Naku ano i whaka
aro kia mutu i konei i ware ware
ano hoki au ki te whakataki i te rohe
rohe i Zauanui i roto i taku Mananga
(7) Ko Kahurangi i (8) i Pohue aia ki te
Kororo i Kahurangi (9) e mohio ana
au ko Tamatea engari i i runga
x x ia te Rangitapu wawata taku whaka
aetanga Kaore ia Tamatea

- (10) Ae I Kereme Koe ia Tamatea
Ko to Pipuna tua tahi te rohe
(11) Kaore i riro ia Tamatea e
ngari ia te Uruariki Engari Koro
hoki au i whakaae ki te hikunga
o te Kooti (12) Ae Kote Uruariki
tenei Hapu no Kahurangi tenei Hapu
(13) Kaore au e mohio e ngari e tahi
o ratou Ko ta ratou Pipuna tenei
e Keremeana e ngari he ^{10/17} wahi
ia mana ko Takumu Koi riro ia
mana (15) - 0 - (16) Kaore au e mohio
ki te rohe engari i taea e au te whenua
nei ^{10/17} i muri iho (17)
Kaore a Miremu Kingi i Kororo
no Konei e ngari mo te taha kia
Ngati Kahungunu

Kawitakiuru Patai tu Yauha

He aha i patu ai a Kahurangi ia
Zuamutu

Mote Patunga a Zuamutu i te
Hapu o Kongo Popoia (2) Patua
Ki Motu o te Kai te Ngutu awa o
Waiotaha (3) I runga tahi rana
i tana whenua e noho ana e ngari
he paa ke he paa ke i Ohekaura
a Zuamutu

Kaora Pakihi Patai tu Yauha
Yahora No 2 Turei Machi 12/89

- (1) Kote taha rawhiti e mohio ana au
ki te arua o Waiotaha

- (2) Kaore ano au i mohio tairhoa
ano ka tonou e au e kore e mutua
menua. Kua karaati kua kore
au e tono (3) Ae (4) ae e ngari
Kaore au i pai (5) Kahore ano
he tino kupu whakaoiti mo taku
tono ka nga Tukapuka ate
Wirihana Ziati i rere ke ai te
whai kupu ate Tumuaiki mo aku
tono (6) Ka Petihana au kite
Paremata e tika ana kei a
Kae a Oamaru i maianei
- (7) Kaore ano au i whaka rite rite i
o mana mohio (8) 57
Ko wharekiri ko Pokaitai
me Tapaona 14A (7)
He Kainga noho kaore ano i
mui te noho o te tangata na
reira ka kore e hanga pa wara.
- (10) Kaore o te wa iaia e ngari ona
uri. (11) Kei te ra ia te Ataoaterangi
ka aku mai Kinga tokotoru a
Ruamoko he mui nga pa kei
roto o tenei whenua (12)
Kaore i tōngi mai kia au i
Oamaru ngari o te Poraka nei
nate Ataoaterangi i hanga kote
Ruangarehu he Pāa Maioro
me te tahi pāa kei nga taha
e rua o te Awa o Waioeka
19 mete 22 mete 33 me Soy E
54 Kaore i korero tā mai nga
tangata i noho ki roto i enei pā o aku
Dijuna Kaore ano au i mohio ki nga
tangata nana i hanga enei pāa.

- (13) toko toru aku kai ako ki enei korero
Ko Nuku ko Petimana kote Waka-
-tuhua no Ngatipati a Petimana
no Ngatōua te tahi tokorua

1. 30 pm

Ataraka Wakaunua

Kawiri Makoau

Mote whakapapa anake

- ko waioeka taku Kainga ko nga
Dura taku hapuu e mohio ana au
kia Paora Kingi he uri ia no Duboe
Kote He uri ano ranei no Hingaanga
Kaore au e mohio ki tena kōtona
taha anake o Duboe taku e mohio
ana e ngari pea he uri ano no
Hingaanga aia kaore au e mohio
e ngari pea nga Tangata o tena
taha e hara hoki au i reira
- ~~Kaore ano~~ (2) Kaore au e mohio (3)
ae ko Itikupoto te matua tane
ko te heremuu te matua Wahine
(4) ia Lau muti nana kote umu
ariki ka moe ia Auhia na
raua kote: Aukihunarae: ka moe
ia te Huinga o te ao. nana ko
Paora Kingi ka moe ia Hanita
ko Kare tēhe nana Le rangi
Warakiri nana ko: Davarehe: nana
ko: Rakautāwhia: nana ko
Lamaki pouraro ka moe ia te
Itikenga nana kote
Ruaporoaki: ka moe ia Marupare
nana ko Kamiri ka moe ia te
reke na rana kote Heremuu

Emea ana au me tū tāku kai
Korero mo tenei Kāwhiri o
Paora i runga ia Hingaanga
kaore au e whakakahi ana i te ara
o Paora i runga ia Tuhoe
tāku i whakakahi ai mote ki
i pa aia ki te Porakani
i runga ia Tuhoe

Kai Korero Tīpene te waru

Whakapapa Ko waiotahi tāku kairanga ko
Ngati Hingaanga tāku itapu
e mohio ana au kia Paora Kingi
he riri ia no Hingaanga
ko Hingaanga = Tikitiki =
Kokiri haunga = Te Rimu = Kāoro
Rangitahiriwai Te Umuariki
Te au = Paora Kingi - Kia au
he tāne a Takahi: i moe ia -
Rangatakahiwai -

Wipere Patai tu Rawiri

Na Hingaanga Koe =
Ae - Otoku taha ano
he aha hoki koe i kiai e hara
koe i tenei taha

Kaore au e mohio ki nga
kahou o Ngati Kahungunu
Kooti P & e whakakahi ana koe ki nga
Whakapapa a te waru

Ataraka Patai tu Tīpene - Waru

Imoe a Rangitahiriwai ia wai mana
kei a te Umuariki

ia Takahi

Kaore koe i mohio i moe a Takahi
i Taumutu

Kaore au e mohio kiritua

1.3 pm

Paora i Pakihi P Tuhoe

(1) Ae konga pa i te taha Hauauru
o te awa o Waioteka nga pa i
tino Inarama ta ratou tohutohu
mai. (2) Kaore o mua atu na
ratou toku mohio tanga he tino
Zangata mohio a Petimana ki
nga tohu o tenei whenua i haere
a Petimana i te riri ki te

Papuni a te Whakatohea

(3) Koenei nga mea i Korero tika
e ratou kiau i kite katoa
au i aua pa i mua o te Kooti
o Oamaru = kaore a Petimana
ma i Korero mai i nga Zangata
nana e nei pa i mahi me nga
Kainoho o roto kaore rawa
e taea ana enei pa te whawhai

(4) te Putake he kore kaore i Korero
tika mai kia au e nga Pakeke
Hevi ano te Korero Kanui nga
pa kei taua Poraka. (5)

I ki au no aku Dipuna katoa
aua pa e ngari kaore i homa
he Korero kiau mo aua pa
mo ia pa

- (6) Kōtē Patō te aua kō māukoro
 (7) Me e tahi atu ano hoki he mohio
 ratou ki te wahi e tohu nei
 koe e ngari na te matenga
 wawe tanga o ratou kia kore
 au e mohio he ana kai tua
 atu ko reira te take tono
 whakawa tuarua a Tirirai
 mo Oamaru (8) Kaore kua
 he tikanga nui i tana takawa
 kaitahi nei ka whai tikanga
 na reira kia kore e kore mo
 tau pa e ngari i kite a au
 i tana pa (9) Dera ano te
 Putake i puta ai nga korero
 mo ana pa no te wa hoki ana
 pa i te Atatorangui (10)
 Kōnga uri a Taunahaora
 me nga uri a nga tokotoru
 a Ruamoko (11) No nga-
 tira: (12) Kaore au e mohio
 i reira angatira e mohio ana
 he pa ano kai reira no mua
 (13) Kaore e taea e au taku i mohio
 ai i moe te Tamaiti a Kotikoti
 ia Taunahaora ko Ngatipatu
 i puta mai i nga tokotoru
 a Ruamoko i rongu au ko
 Rawiri makawe ano he uri
 no Taunahaora i rongu au
 kia taku i mua he uri
 a Ngatira no Taunahaora
 Kōtē) Ehia nga Tamaiti a Ruamoko
 E rima.

- Ko Taunahaora ano te tahi
 (14) Kalika moa atu i runga i te tika-
 nga Pakiha Kaore au e ki i puti
 mai teni iwinui a Ngatira ia
 Taunahaora (15) Ko Hirate Popo
 na Taunahaora tana Rangatira
 (16) te kan maono whakapaparanga mai
 o Tarawa kia au -
 (17) Kaore au i te mi ahava ake ki
 Oamaru urupa e ngari te Poraka
 nei Iy A Imati ate Atawairua ki
 ngarna wahi mauria ana
 kite Iy A tamai kite
 9 Koo tane kia au tana wahi ki
 te te tahi ko Dane moeputu
 te ingoa o teni kai reira hokiia
 e tapuke auu

Yahora No 2

Treneri Mahe 20-1889

Paora PATAI tu Taunaha

- (1) Kōnga uri a Tarawa kaore au
 e kaha ki te kaiti no nga uri
 a Tarawa no ng taku Ijuna
 hana nei taku kua (2)
 Kaore e mohio i au te mea mutu
 nga no te ra o te Atawairua
 ka ahua mai ana urupa o
 Tarawa (3) Ka taea e au te
 tohu e ngari kaore au e kaha
 ki te ki ka kitea e au he Iu-
 papaku i reira (4) Iy A Iy A
 Kōngamea whai tikanga nei
 kōnga wae hai aha noa atu hoki
 te te tapuke ai

- (5) Ehara i te mea kionga totokoua anake i tapukia ki reira e ngari tena atu ano e tahi (6) & I era ano pea e tahi i tapu-kea ki reira (7) Kaore a Iaukoru i mate kite Porakani e ngari i mate i ki te takuwa o Ngatiporou i mate kite wha-whai (8) I noho ia i te Porakani i tona haerenga ki reira i Onehu hoki (9) I te nui o ratou kainga ko Onehu ko Paerata me Waiotake i noho ki reira i raro i te mana o Kahuki he upo-korehe hoki tahi taha o Ngatipatu (10) Ko nga pa ano era o nga Tipuna ko Onehu. Paerata: Waiotake e ngari kaore au e mohio kite wahi i hopukia ai a Inokomoko e ngari memea i Paerata pai noa - atu no ratou katoa era kainga
- (11) No mua atu ko te tahi taha i riro ia te Wirihana Onehu ko tahi taha ia Ngatipatu ano
- (12) I mohio ana au ki tona whakake e ngari kaore hoki aia i mohio ki Onehu i kite tonu atu Wirihana ia Ngatipatu e noho ana i reira (13) Na Ngati Patu ano i hoko kiaia a Onehu mo te tahi I ngo-a anake Onehu te take i whakake ai ia
- (13) i hokoa e Hotereni Paerata takahi i to raua taha o Ngatingahere

- Kote take mai tena o ngati patu (14) - o - (15) e whakakare katoa ana au mo nga nui o te Hauoterangi ia Ngatipatu ia Ngatingahere me whakakato hea katoa ka wai ano ki o Iarawa nui tana korero atu e kore hoki au e whakake ki nga nui o Iarawa e puta mai ana ia Lama Komutumutu (16) I puta mai a Ngati ngahere ia te Rangitaukapiti e ngari kote tino take o Ngatingahere Kote Hauoterangi ka whakae katoa au kia Ngatingahere i puta mai nei ia te Hauoterangi ko Ngatingahere te Ingoa o Ngatipatu no te matenga o te tahi wahine ki te moana ia Ngapuhi ko Ihimika ahua te Ingoa = ka tava ko Ngati-patunmoana: (17) Kaore a Maiki: i Kereme mo Oamaru i ati Hauoterangi - he wehi nona ia mana ko Takuru (18) Kote hapu hoki tena e noho nei au i naianei ko Ngatipatu he Itapu kotehi tonu a Ngatingahere me Ngatipatu ka a Maiki noa tana whakae tanga i te Wahanga i Oamaru i runga i te Rangitaukapiti (19) I rongoa au he Komiti whakake ta Koutou mo mau ko Takuru

- (20) te take o maiki i whakaae ai kia koe kia mana ai ta koura rohe i wehi ai ia mana koi riro te mana o te Poraka nei ia mana
- (21) Kaore au e mohio ka iwhia te Kainga o Tamahaora i haere ai ki te noce ia te Raho
- (22) Kaore au e mohio he tika te noho a te Umariki i te Poraka nei (24) Kaore au e mohio ki te wa i noho ai a te Umariki ki reira e ngari te wa i noho ai a te Raho ki reira no roto ano i nga Kooti nei ka Rongo au mate Umariki a KotiKoti e nari he Dipuna he noke a KotiKoti (25) E whakaae ana au ki te Puia ko etahi kaore au e whakaae

Tahora N. 2

10 Pakihi Patu tu Tahora
1 " 3 pm

- (1) Kote Puia anake te pa e mohio ana iau no ngatira (2) Kaore au e mohio he Dupapatu kei Oturangiro (3) (4) (5) I haere a ngatingahue ki te Patu manu te Kilinga o nga te patu ka patupatua hoki ratou (6) E mohio ana au e hara ia ngatira me nga pa katoa i roto i tena Poraka

- (7) Kia te kite au e hou ana te Tarainga tote waka e hara i te wa ia Tamako (8) ki take mohio note takewa i hoatu ai te Kawana matanga i Taraia ai tau waka
- (9) E mohio ana au ki Hiona
- (10) Kaore au e whakaae ana ki te rohe a Ngatira ki waho o te rohe a Ruamoko rama ko Tahu ki waho o te Puia me nihoke o te Poraka nei (23) E whakaae ana au ki nga tohu a Tamatea e ngari kaore aia i noho i Hone he Dipuna tahi a Tamatea no mana (26) Kaore aia i whakaae takoto rohe i te wa aia e ngari i ona uri ka noho i te whenua nei no te ra o Ruamoko ka takoto he rohe no te ra o Tauporurua Heretaunga me whakaae ko te rohe e porohita nei i te Papuni i Waitohu ka ahumai hai pupuri i te mana o Tarawa ki te Porakane (21) Kua otimae atu enei Dipuna te whakaae e au i mua o te Ruritanga ka te Peka i mahue ia Takuru taua Dipuna kaore hoki au i te kooti nei i taua ra i ara ai tamana Kahi (25) Kua kiau i Pohue ia Takuru (27) Te putake mote tureite o te Conong mote tahi laha kati kua takoto atu kaite kai ruri ana tono

te tohu

(29) o (30) Echara na mana ana
 Simata i te Kaharoa te rohe
 De Wana - ia te whakatane te
 taha weta Ite Papatipu tana
 wa Ruamoko ki tona taha o
 Kahukī Kote Rawhiti no tona
 taha o Ngaitu he whakatatana
 teni i runga i tona rohe Rauapatu
 * - E. Kereme ana au i te Poraka
 A mo Ngatipatu Ite hapu i te
 ko te Upokorehe i ~~tutu iho~~
 i ~~Kahukī~~ Note wa ana ia
 Kahukī ate Upokorehe tutu
 iho nei, ko toku Upokorehe
 o tutu iho ia Kahukī

(31) Kaore aia i whakatakoto rohe
 he oi ano i haere tona rohe i
 runga i ta te ~~whakatane~~
 whakatane i te taha Hauauru
 Kaore he rohe o te taha Rawhiti

^{wh.}(33) I timata Ohone te Deke. Paetawa
 Tauranui - Rangakapua

(34) Kaore he rohe o te taha Rawhiti
 heoi ano he noho noa iho no
 te whakatane. me nga uri o
 Tarawa me Kahukī i puta
 mai ki te moana rawa taratou

^{rohe} noho kaore he rohe o te taha
 rawhiti i te wa ia Kahukī
 tae mai kia te Hauoterangi

(35) Kaore he rohe he oi ano he
 noho noa iho na o ratou
 uri

^{Koti} - Dena ano pea he rohe wehe
 o ena iri

Yahora: N 2 ..

Teitei 21 1889

Wipere PATAI TU Yaiha

- (1) Kaore au e mohio ana na te Pekka
- (2) Kaore he moni a te pekka iau e ngari
 memea mote riri kia marama au
- (3) (4) Kaore moa iho aku moni ia te Pekka
 e tiaki ana he mea he te potai
 penei. ~~ate~~ ate Rangatira ki te Kuare
- (5) Iaku e mohio ana i tona au kia
 te Pekka he moni nama kia ia
 note mea ka hoko au he whenua
 kia ia hei utu *

Ho ko

- (6) Kaore a mau Kirimina
- (7) Kaore au i kovero penei i tana
 wa ahakoa Karangatia he kai
 kovero ka penei ano au (8)
 Kaore au i ki he atu e ngari
 i haramai i Lawahi i te wa
 i te mai ai a Taimui ma i hoi
 mai nei i Hawaiki (9) Kamui
 nga Tangata pera o te wa ia
 ia Tarawa e tahi he taniwha
 nga waka i tana wa hoki
 rere ki te ahua o nga Tangata
 i reira he tapu hoki te Tang
 ata i enei ra kua kore e pure
- (22) Na Duharanui na tona
 Hungarei ia i pana (23)
 Ite take ano mote tau tohe a
 Inanawakiaitu rana ko
 Tarawa i ki te tahi he
 atua ia i pera ano hoki
 te tahi

IA

Karonga a Iharamui ka
poua paia ana a rana i

(24) I rongō au ki oke matua
ki enei Korero (26)

Roh I ki au na atu Dipuna te pūhi-
i-kumara; Kaharoa; te; Wana
ka huri i te tonga maunga
tāpere i rere atu ki Maunohora
ka eke ki te rohe a te whatapu
rana kōte Hauoterangi na
Ruamoko rana ko Tauroa
te rohe tonga o te Porokamei
i Mutu mai ta Ruamoko

Roh i te Wana na Tauroa rana
ko Whakaka te Pito tonga
i timata i te Wana-mau-
-ngatāpere Maunohora

(27) E hara i atu Dipuna matua
ranai te ruri o era wahi kua
oti atu o Waipāoa. Inahu,
o Hangaroa o Wharekōpae
o Waikōhu (28) Ko runga
tōmū enei i ngoa ite whenua
e hara i te Tangata i hoatu
naku i whakātau ki te kai

x x ruri nga i ngoa nūmū e ngari
Kaore i tukua e au ki te Kahiti

(29) Naku i hoatu a Puke-huruhuru
ko Puketaro ki te tuhononga
atu ki te raina o Waipāoa

(30) Kaore matau i tae ki te whakaka
i nga ruri katoa o ana Poraka
tae noa mai ki te Oamaru

(31) Inemua na tetahi iwi oke tana
tana whakāaro pai noatu

(32) (36) Kaore mau i mahi ngaro
Kaore hoki he Tangata hai
titiro ia matau i whakakohia
mai ano maua i Waiotake

(37) E tika ana he tūpono hoki kite
ra taima i reira ano au

Dakora No 2

1.3 pm

Wi-pere "Patai tu" Lauha

(1) E mau na no i te mapi naku
whakakua e ngari ~~matua~~ he
ingoa tāhito ko te Wana tona
i tuhia nei e au ki taku Kahiti

(2) Kei te mapi nei ano i mahue
noa iho e tahi o nga i ngoa ia
au i hiko nguia atu e au ki kōke

(4) I whakakua e au atu rana
tāe atu ki te raina o Waipāoa

(5) Kaore au e tino mohio ana ki
nga tikanga o te Ruri e ngar
kia oti te mapi katoa ka
kōtika e nga kōtika

(6) He kōtika tona no a ratou
rohe (7) Kaore i kōtika

(7) Kotahi ano to rana tonong
ko Oamaru ko Oamaru
kua Ruritia atu ko tenei no
muri iho ano naku ano ara
na ngatipatu (?) Kaore au
i haere ki te tiaki i nga
kōtika o taku Rohe

- (10) Kaore au e mohio kite Kootitanga
o ena Poraka (13) Peni katoa
taku kupu mo e na Poraka
Kaore katoa au i rongu kite Ka-
hiti tanga motu Kooti tanga
o ena Poraka katoa kaore
au i rongu kite haerenga o te
whakatohea kite Kooti mo
ana whenua Engari a Motu
i rongu au kaore au i mohio
i Kooti kia ki Opotiki engari
hea a Takuru i mohio i motu
i Kooti kia ki Opotiki nei i rongu
ano au i kootitia ki Kouei
- 16 Imakerepe au i te Kooti
tanga o whakapapaupakiti
Engari a Takuru ma i kite
i te Hinganga o te Iteli a
Panapa Waihopi
- (18) I poka atu au i mate Houngi
otira i haere au i te Poraka
nei ka tupono kite na ka kapi
- kopiko noa iho te haere enge-
ri ka tahi ano taku haerenga
detahi i moha ai aku haerenga
mate whakangau Poraka
- (19) Kaore au i haere i runga
i te raina nei e Ngari i
mohio katoa au ki te Rohe
- (20) I timata i te (Jury 25
Putanoa ki te rohe kaupatu
i te Kooti ka timata ano
taku haere i te tutaki tanga
atu o Waioteka) ki te rohe.
Kaupatu te Kairakau

- haere i runga i te hiwa tae mapi
ki te Kaharou tuku mai kite
Wana ka mutu i reira
- (21) Ko au te tahi i reira kote taha
rawhiti e hawa i te mea tapahi
engari he mea Koraihe
- (22) taku haerenga tuatahi i te Timata
ng o te Ruiri Jun 1886
- (24) Na te kai mahi a te Peke
ko wan me te Peke i haere mai
ki te taha rawhiti ki ora ano
taku tuatahi ko taku haerenga
nei me te Peke
- (25) He tino kaumatua no aku
tipuna na reira ka kore e tae
ki te tohu tohu
- (26) KOOLI E tino mohio ana kee mate
Kaimahi Patika a te Peke i
ruiri te Wahi e Kimeia ko o
tohu rohe
- Al taku mohio tena ko
Hangaroa ko Duahu ko
Dauwharetoi ke tina oti noa
atu kote tahi wahi ano tina
oti te tapahi (27) He mea tohu
tohu mai e aku kai korero no
taku taenga ka kite au he tika
- (28) He mea tino naku ki runga
i nga tohu tohu mai aku Patika
Kai te Ngakau tonu o te Waka
- (31) He oi ano aku e mohio ake ana
kei Waenganui o te (42.11 me 43
ko Laimha me te
Kaiakurehe?
H7